

30.04.2014

Raport anual 2013

[Raport Anual, 2013](#) ^[1]

Sumar

Mediul extern

Anul 2013 a fost unul de turnură în economia mondială, evidențiindu-se mai multe schimbări structurale care au consolidat noi tendințe de evoluție în concordanță cu situația macro-financiară mondială existentă. Printre evenimentele cele mai importante în derularea cursului economiei mondiale în anul 2013 au fost ieșirea economiei zonei euro din recesiune, inițierea ieșirii treptate din programul de stimulare monetară a Sistemului Rezervelor Federale (SRF) și conduita Băncii Japoniei de depreciere a yenului japonez. Acestea au constituit baza transferurilor de capital de pe piețele emergente spre cele avansate, astfel determinând deprecierea valutelor în majoritatea economiilor emergente în cea de-a doua jumătate a anului. Evoluția în medie ușor negativă a prețurilor la nivel mondial a reprezentat o altă circumstanță ambiguă, întrucât în unele economii emergente aceasta nu a fost suficient pentru a diminua ritmurile înalte ale inflației, dar suficient pentru a periclita exporturile de materie primă și a condus la dezinflație și deflație în unele economii avansate, însă aceasta a permis continuarea politicilor monetare stimulative. O altă problemă prelungită din anii precedenți este ratele înalte ale șomajului în unele economii, astfel atât producția, cât și respectiv consumul evoluând sub nivelul potențial.

Evoluții ale activității economice

Economia Republicii Moldova a revenit în forță în anul 2013 după declinul din anul 2012 cauzat de seceta din agricultură. În acest fel, în anul 2013 PIB a înregistrat o creștere de 8.9 la sută comparativ cu anul 2012. Creșterea economică a fost mai pronunțată în a doua jumătate a anului, în trimestrul III și IV înregistrându-se ritmuri de 12.9 și, respectiv, 11.2 la sută, evoluție determinată, în cea mai mare parte, de contribuția impunătoare din partea sectorului agricol. Totodată creșterea economică a fost susținută de deprecierea monedei naționale pe parcursul anului 2013 în raport cu valutele principalilor parteneri comerciali. Creșterea venitului disponibil, dar și evoluția din agricultură a determinat o creștere a consumului gospodăriilor populației de 6.5 la sută în anul 2013. Formarea brută de capital fix a înregistrat o dinamică mai modestă (3.3 la sută), în timp ce consumul administrației publice s-a contractat cu 0.8 la sută comparativ cu anul 2012. Dinamica pronunțată a agriculturii a avut un impact considerabil și asupra exportului net, creșterea exporturilor devansând semnificativ creșterea importurilor. În anul 2013 s-a consemnat majorarea populației economice active și diminuarea ratei șomajului.

Evoluția inflației

În anul 2013, Banca Națională a Moldovei a creat condițiile necesare pentru încadrarea inflației în intervalul de 5.0 la sută ± 1.5 puncte procentuale, obiectivul pe termen mediu conform Strategiei politicii monetare a BNM. În primele 4 luni ale anului 2013, urmare a presiunilor dezinflaționiste din partea cererii agregate, ritmul anual al inflației s-a plasat în partea

inferioară a intervalului respectiv înregistrând în mediu valoarea de 4.4 la sută. În lunile mai și iunie 2013 ritmul anual al inflației a intrat în banda superioară a intervalului sus-menționat înregistrând valorile de 5.7 și respectiv 5.5 la sută, odată cu intensificare presiunilor inflaționiste datorate prețurilor la produsele alimentare pe fundalul unei recolte modeste în anul 2012, precum și datorită schimbării procedurii de evidență a produselor cu caracter puternic sezonier de către BNS. În lunile de vară urmare a unei recolte bogate de fructe și legume, inflația anuală a revenit în banda de jos a intervalului de 5.0 la sută \pm 1.5 puncte procentuale și a coborât până la o valoare minimă de 3.7 la sută în luna iulie. Ulterior, în a doua parte a anului, ritmul anual al inflației a conturat o traiectorie ascendentă revenind în proximitatea țintei inflației și înregistrând valoarea de 5.2 la sută către finele anului 2013 pe fundalul tendinței de depreciere a monedei naționale față de principalii parteneri comerciali. Pe de altă parte, inflația de bază s-a plasat pe tot parcursul anului 2013 în banda inferioară a intervalului de 5.0 la sută \pm 1.5 puncte urmare a unei cereri agregate modeste.

Promovarea politicii monetare

Conduita politicii monetare pe parcursul anului 2013 a fost afectată de complexitatea balanței riscurilor, cu prevalarea celor de natură dezinflaționistă. Consolidarea climatului dezinflaționist a avut la bază diminuarea prognozei creșterii economice în principalele țări parteneri comerciali, reducerea prețurilor internaționale la produsele alimentare pe fondul condițiilor agrometeorologice favorabile pentru recolta din anul 2013, precum și scăderea semnificativă a prețurilor la petrol.

Astfel, BNM a continuat să promoveze o politică monetară care a avut drept scop prevenirea intensificării presiunilor dezinflaționiste și evitarea riscului plasării inflației sub limita inferioară a intervalului de variație de la obiectiv, inițiind reducere a ratei dobânzii de politică monetară din luna aprilie, cu 1.0 punct procentual, până la nivelul de 3.5 la sută. (ultima modificare fiind aplicată pe 2 martie 2012). Totodată, a fost aprobată hotărârea de a micșora rata dobânzii la creditele overnight de la 7.5 la sută până la 6.5 la sută și rata dobânzii la depozitele overnight de la 1.5 la sută la 0.5 la sută. În cadrul ședințelor ce au urmat, BNM a decis menținerea ratei dobânzii de politică monetară până la finele anului 2013, deciziile fiind compatibile cu perspectiva consolidării riscurilor dezinflaționiste, concomitent cu redresarea treptată a economiei.

Decizia respectivă a avut drept scop ancorarea anticipațiilor inflaționiste prin prisma consolidării perspectivelor de menținere a ratei inflației în interiorul intervalului de variație de \pm 1.5 puncte procentuale față de ținta de 5.0 la sută.

Setul de instrumente ale politicii monetare utilizat de BNM corespunzător cadrului operațional în vigoare s-a dovedit a fi în continuare adecvat cerințelor de implementare a politicii monetare.

Sub influența unui exces sporit de lichiditate, în anul 2013 activitatea de vărsare de lichidități a Băncii Naționale a Moldovei poate fi caracterizată drept una secundară, rolul principal, analogic anului 2012, continuând să revină operațiunilor de sterilizare a excesului de lichidități de pe piață.

Regimul de funcționare a facilităților permanente (depozite și credite overnight) stabilit pentru anul 2013 a permis băncilor gestionarea eficientă a lichidităților proprii și a oferit Băncii Naționale a Moldovei un plus de flexibilitate în realizarea politicii monetare.

În anul 2013 mecanismul rezervelor obligatorii a continuat să exercite funcția de control monetar aflată în strânsă corelație cu cea de gestionare a lichidității de către BNM.

Menținerea normei de constituire a rezervelor obligatorii la nivelul de 14.0 la sută din baza de calcul a fost argumentată de pasivitatea pieței monetare interbancare, având ca scop ameliorarea indicatorilor cantitativi și calitativi ai acesteia și îmbunătățirea mecanismului de transmisie.

Gestionarea fermă a lichidităților din sistemul bancar a urmărit asigurarea funcționării adecvate a pieței monetare, menținând echilibrul dintre stabilitatea prețurilor și relansarea economiei naționale.

BNM a intervenit pe piața valutară internă pe parcursul anului 2013 în calitate de cumpărător de valută străină, în vederea

reducerii presiunilor deflaționiste și asigurării încadrării ratei anuale a inflației în interiorul intervalului de variație de ± 1.5 puncte procentuale de la ținta de 5.0 la sută, precum și cu scopul asigurării consolidării rezervelor valutare ale statului. Deși gradul de acoperire a vânzărilor nete de valută străină către persoanele juridice prin oferta netă de valută străină de la persoanele fizice nu a fost uniform pe tot parcursul anului, se remarcă faptul că per general, în 2013, piața valutară internă a fost saturată de lichidități în valută străină. Pe lângă excedentul de ofertă de valută peste cererea de valută, drept factor de generare a surplusului de valută a fost fluxul net pozitiv aferent creditelor și investițiilor, comparativ cu 2012. În contextul acestor evoluții, precum și în limitele politicii monetare promovate, pe parcursul anului 2013 BNM a absorbit surplusul de valută străină prin procurarea excesului de valută de pe piața valutară interbancară în sumă de 304.6 milioane dolari SUA.

La finele anului 2013 activele oficiale de rezervă s-au cifrat la 2820.6 milioane dolari SUA, majorându-se cu 12.2 la sută față de finele anului 2012 și acoperind circa 4.8 luni de import (în 2012 – acoperind 4.7 luni de import).

La 31 decembrie 2013 în Republica Moldova funcționau 14 bănci licențiate de Banca Națională a Moldovei, inclusiv 4 sucursale ale băncilor și grupurilor financiare străine.

Sistemul bancar

Capitalul de gradul I pe sectorul bancar a atins valoarea de 7919.3 milioane lei, majorându-se comparativ cu finele anului 2012 cu 1008.0 milioane lei (14.6 la sută). La situația din 31 decembrie 2013 mărimea capitalului de gradul I al băncilor corespundea capitalului minim necesar (norma ≥ 200 milioane lei), cu excepția unei bănci.

Creșterea capitalului de gradul I a fost determinată de obținerea veniturilor pe parcursul anului 2013 în mărime de 1020.2 milioane lei și efectuarea emisiunii de acțiuni de către 4 bănci în sumă de 568.7 milioane lei din contul aporturilor suplimentare în mijloace bănești ale subscriitorilor de acțiuni. Concomitent, s-a majorat mărimea calculată, dar nerezervată a reducerilor pentru pierderi la active și angajamente condiționale cu 386.2 milioane lei sau 15.8 la sută (care micșorează mărimea capitalului de gradul I). De menționat că pe parcursul anului 2013 de către 5 bănci au fost achitate dividende în sumă de 191.3 milioane lei.

Media coeficientului suficienței capitalului ponderat la risc pe sector la 31 decembrie 2013 se menține în continuare la un nivel înalt – 23.4 la sută și indică un înalt grad de siguranță a băncilor determinat de existența unui potențial de efectuare a operațiunilor riscante fără afectarea capitalului. Comparativ cu 31 decembrie 2012 indicatorul menționat s-a micșorat cu 0.9 puncte procentuale din contul creșterii investițiilor pe parcursul perioadei menționate. Indicatorul dat la 31 decembrie 2013 se respectă de către toate băncile.

Activele au constituit 76184.0 milioane lei, majorându-se față de finele anului 2012 cu 18015.5 milioane lei (31.0 la sută). Creșterea activelor a fost determinată atât de sporirea datoriilor cu 16597.3 milioane lei (34.5 la sută), cât și de majorarea capitalului (SIRF) cu 1418.2 milioane lei (14.2 la sută).

Ponderea creditelor neperformante (substandarde, dubioase și compromise) în total credite s-a micșorat cu 2.9 puncte procentuale față de finele anului 2012, constituind 11.6 la sută la 31 decembrie 2013.

Pentru anul 2013 rentabilitatea activelor și rentabilitatea capitalului ale băncilor licențiate au înregistrat valoare de 1.6 la sută și corespunzător 9.4 la sută, fiind în creștere față de finele anului 2012 cu 0.8 puncte procentuale și respectiv cu 5.1 puncte procentuale.

Marja netă a dobânzii a constituit 3.9 la sută la 31 decembrie 2013, fiind în micșorare cu 1.2 puncte procentuale comparativ cu finele anului 2012.

Lichiditatea pe termen lung pe sectorul bancar la situația din 31 decembrie 2013 a constituit 0.7. Lichiditatea curentă pe sectorul bancar la finele anului 2013 a consemnat 33.8 la sută. Ambii indicatori sunt respectați de către toate băncile.

Tags

[Piața monetară](#) ^[2]

[Piața valutară](#) ^[3]

[Sistemul de plăți](#) ^[4]

[Politică monetară](#) ^[5]

[strategia](#) ^[6]

[supraveghere](#) ^[7]

[annual rate of inflation](#) ^[8]

Source URL:

<http://www.bnm.md/en/node/49785>

Related links:

[1] http://www.bnm.md/files/2013_ro.pdf [2] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Piața monetară](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Piața%20monetară) [3] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Piața valutară](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Piața%20valutară) [4] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Sistemul de plăți](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Sistemul%20de%20plăți) [5] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=Politică monetară](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=Politică%20monetară) [6] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=strategia](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=strategia) [7] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=supraveghere](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=supraveghere) [8] [http://www.bnm.md/en/search?hashtags\[0\]=annual rate of inflation](http://www.bnm.md/en/search?hashtags[0]=annual%20rate%20of%20inflation)